

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 5C/231/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214221633
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Mezšszállási
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2015:4214221633.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno v právnej veci navrhovateľky: K. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, XXX XX N., v konaní zastúpená advokátkou JUDr. Mariannou Zavackou, Nádvorie Európy 32/3, 945 01 Komárno, IČO: 35 610 760, proti odporcovi: POHOTOVOSŤ s.r.o., Pribinova 25, 911 09 Bratislava, IČO: 35 807 598 o zrušenie rozhodcovského rozsudku sudcom Mgr. Petrom Mezšszállásim takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., Bratislava pod sp.zn. SR XXXXX/XX zo dňa 23.10.2014.

Odporca je p o v i n ý zaplatiť náhradu trov konania navrhovateľky a to jej právnej zástupkyňi advokátke JUDr. Marianne Zavackej, Nádvorie Európy 32/3, 945 01 Komárno, titulom trov právneho zastúpenia sumu 260,14 eur do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa doručeným návrhom zo dňa 02.12.2014 domáhala voči odporcovi zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., Bratislava pod sp.zn. SR XXXXX/XX zo dňa 23.10.2014.

Zrušenia sa domáhala z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky, ktorú považovala za neplatnú, neurčitú a neprijateľnú. Nekalosť rozhodcovskej doložky vyplývala z toho, že bola už vopred naformulovaná v štandardnej zmluve.

Odporca ako účastník konania vo veci podal písomné stanovisko - vyjadrenie k podanému návrhu, v ktorom uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí a po vykonanom dokazovaní navrhuje zamietnuť. Poukázal na to, že v predmetnom prípade zo strany odporcu boli dodržané všetky zákonom požadované podmienky na vydanie rozhodcovského rozsudku rozhodcovským súdom. Navrhol súdu v prvom rade skúmať dodržanie zákonnej lehoty na podanie návrhu navrhovateľkou.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 4.8.2015, ktorého sa zúčastnila navrhovateľka ako i jej právna zástupkyňa. Ústneho pojednávania sa nezúčastnil odporca, svoju neprítomnosť ospravedlnil a súhlasil s tým aby súd vec prejednal v jeho neprítomnosti.

Z uvedeného dôvodu podľa §101 ods. 2 O.s.p. súd pojednával v neprítomnosti odporcu.

Právna zástupkyňa navrhovateľky na ústnom pojednávaní uviedla nasledovné: Trvám na písomne podanom návrhu ako na čl. 1 - 2 spisu a po vykonanom dokazovaní navrhujem tomuto návrhu v plnom rozsahu vyhovieť.

Poukazujem na nesplnenie zákonom požadovaných podmienok pri uzatvorení rozhodcovskej zmluvy tvoriacu podklad vydaného rozsudku Rozhodcovským súdom. Poukazujem na to, že navrhovateľka pri uzatvorení úverovej zmluvy podpísala formulár - vopred pripravené tlačivo týkajúce sa rozhodcovskej

zmluvy, jej obsah nemohla ovplyvniť, preto poukazujem na ustálenú rozhodovaciu činnosť súdov v zmysle ktorého takto dojednaná rozhodcovská zmluva je neprijateľnou podmienkou a ako taká je neprijateľná. V závere si uplatňujem náhradu trov konania, ktorých výšku súdu v zákonnej 3-dňovej lehote písomne vyčíslil a doručím.

Navrhovateľka na ústnom pojednávaní uviedla nasledovné: V plnom rozsahu sa pridrižiam prednesov mojej právnej zástupkyne.

Bola som na materskej dovolenke, potrebovali sme finančné prostriedky, preto som sa obrátila na odporcu za účelom požičania finančných prostriedkov. K samotnému podpísaniu zmluvy o úvere došlo v Komárne. Samotný moment uzatvorenia zmluvy spočíval v tom, že som musela predložiť potvrdenie od úradu práce, že som na materskej dovolenke.

Dotyčný pán konajúci za odporcu mi predložil tlačivá ktorých podpísanie bolo podmienené k poskytnutiu finančných prostriedkov. Nemala som dostatok času a ani som si neprečítala všetky podmienky najmä nie všeobecné podmienky. Postupne z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov mi odporca vypočítal čím ďalej tým väčšie úroky, a požiadal ma aby som išla na mediáciu. Následne som sa dozvedela, že v predmetnej veci sa vedie konanie pred Rozhodcovským súdom. Samotný rozsudok Rozhodcovského súdu mi bol doručený dňa 5.11.2014.

V závere udávam, že odporca podal i návrh do príslušného katastra na podklade rozsudku na vyznačenie záložného práva týkajúce sa zabezpečenia jeho pohľadávky a že súčasne som bola i predvolaná na políciu nakoľko odporca podal i podnet voči mojej osobe. V súčasnosti neprebíha exekúcia voči mojej osobe, na podklade rozhodcovského rozsudku.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to rozsudok Rozhodcovského súdu č.l. 3 - 5, Úverová zmluva č.l. 6, spis Rozhodcovského súdu SR XXXXX/XX a to návrh č.l. 19, doručienka č.l. 20, rozsudok č.l. 21 - 23, doručienka č.l. 24, výzva č.l. 25, zmluva o úvere č.l. 26, príloha ku zmluve č.l. 27, všeobecné podmienky č.l. 28, rozhodcovská zmluva č.l. 29, prehľad úverového účtu č.l. 30 spisu a zistil tento skutkový a právny stav:

Navrhovateľka s odporcom uzatvorila zmluvu o úvere dňa 02.04.2012. pod č. XXXXXXXXXX. Na základe zmluvy si navrhovateľka požičala sumu 300 eur na dobu 12 mesiacov s tým, že odporkyňa mala splácať úver mesačne po 49.- eur a celkovo mala zaplatiť 588.- eur. Prílohou úverovej zmluvy bolo i štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, všeobecné podmienky poskytnutia úveru a rozhodcovská zmluva. Spolu s uvedenou zmluvou bola podpísaná aj samostatná rozhodcovská zmluva. Podľa rozhodcovskej zmluvy akékoľvek spory medzi účastníkmi mal vyriešiť stály rozhodcovský súd. Výber rozhodcovského súdu spočíval na zmluvnej strane podávajúcej strany, na výber boli dva rozhodcovské súdy. V zmluve je konštatované, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o úvere. Dlužník nebol povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy, pričom svojim podpisom potvrdzoval, že o tejto skutočnosti bol zo strany veriteľa jasne a zrozumiteľne informovaný. Podľa znenia zmluvy bol dlžník oprávnený od tejto odstúpiť do 14-tich kalendárnych dní od uzavretia zmluvy.

Z dôvodu porušenia platobnej disciplíny navrhovateľkou podal odporca návrh na Stály rozhodcovský súd spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., Bratislava. Konanie sa viedlo pod sp.zn. SR XXXXX/XX. Vo veci bol vydaný rozhodcovský rozsudok dňa 23.10.2014, ktorým bola uložená povinnosť navrhovateľke zaplatiť v prospech odporcovi 251 eur známi úrok 81,03 eur, poplatok vo výške 195,84 eur, úrok vo výške 32 % ročne zo sumy 251 eur od 22.3.2013 do zaplataenia a 8% úrok z omeškania zo sumy 446,84 eur od 28.7.2013 do zaplataenia. Súčasne jej bola uložená povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 312 eur a trovy mediáčného konania 166,15eur a poplatok za upomienky 48 eur, a trovy rozhodcovského konania 313,26 eur. Rozhodcovský súd súčasne umožnil navrhovateľke zaplatiť dlh v mesačných splátkach po 120 eur pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplataenia jednej zo splátok riadne a v čas.

Navrhovateľka mala rozhodcovský rozsudok doručený dňa 5.11.2014 a dňa 02.12.2014 podala na súd návrh o zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky.

Odporca navrhoval návrh zamietnuť, poukazoval, že dohoda o možnosti prejednať spor pred rozhodcovským súdom, nie je súčasťou zmluvy o úvere, ale predstavuje samostatný právny úkon, pričom v rozhodcovskej zmluve bolo uvádzané, že nie je podmienkou uzavretia zmluvy o úvere. Spĺňa charakter individuálneho ustanovenia. Navrhovateľka mohla jednostranne od zmluvy o rozhodcovskom konaní odstúpiť. Rozhodcovská zmluva nebola neplatná a neprijateľná. Spotrebiteľský spor bolo možné riešiť na rozhodcovskom súde. Voči rozhodcovskému rozsudku mohla navrhovateľka podať žalobnú odpoveď. Odporca a rozhodcovský súd považovali príslušenstvo úverovej istiny za primerané, v súlade so zákonom, a tento spĺňal zákonné náležitosti v zmysle §53 ods. 6 O.z.

Podľa §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa §39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa §51 Občianskeho zákonníka účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

Podľa §52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa §52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa §53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa §53 ods. 4, písm. k/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu, ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa §53a, ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe tejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa §53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa §53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa §54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa §54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Podľa §8 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní zmluvné strany sa v rozhodcovskej zmluve môžu dohodnúť na osobe rozhodcu (rozhodcov) alebo na postupe jeho dodatočného ustanovenia.

Podľa §17 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účastníci rozhodcovského konania majú v rozhodcovskom konaní rovné postavenie. Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu.

Podľa §35 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu.

Podľa §40 ods. 1 písm. c) zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Podľa §40 ods. 1 písm. g) zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

Podľa §40 ods. 1 písm. j) zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa §41 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení §52. Ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ, na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Špeciálna úprava

spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z.z.. Do Občianskeho zákonníka bola spotrebiteľská zmluva zakomponovaná novelou č. 150/2004 účinnou od 01.04.2004 a režim typových zmlúv bol do nášho právneho poriadku zavedený novelou zákona o ochrane spotrebiteľa č. 310/1999 účinnou od 01.01.2000. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jeho zmeny. Základnou zásadou spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, t.j. ustanovuje, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú absolútne neplatné, a teda nie je potrebné aby sa ich neplatnosti spotrebiteľ dovolával. I v prípade spotrebiteľských vzťahov vzniknutých pred nadobudnutím účinnosti zákona, ktorý bol režim spotrebiteľských zmlúv do nášho právneho poriadku transformovaný, je treba cestou výkladu podústavného práva dosiahnuť, zabezpečiť právnu ochranu i v týchto prípadoch, nakoľko materiálne nahliadané pozícia kontrahenta, uzatvárajúceho zmluvu pred nadobudnutím účinnosti zákona sa nijako nelíši od spotrebiteľa uzatvárajúceho zmluvu už v režime spotrebiteľských zmlúv, to znamená, že práva dodávateľa vzniknuté na základe zmluvných podmienok, ktoré by mali podľa neskoršej právnej úvahy povahu tzv. neprijateľných, resp. neprímeraných podmienok a ktoré by tak boli s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v platnom znení ex lege neplatné, nemôžu v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka používať právnu ochranu (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. X.ÚS XXX/XXXX, uznesenie KS v U. sp. zn. XCo XXX/XXXX zo dňa 30.08.2010, uznesenie KS N. z 30.09.2009 sp. zn. 7 P. XX/XXXX, rozhodnutie KS v Nitre z 10.02.2009 sp. zn. XCo XXX/XXXX). Odporca poskytuje za odplatu službu, navrhovateľka túto službu využívala na základe odporcom pripravenej zmluvy. Navrhovateľka nemala možnosť individuálne zmluvu pripomenkovať. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam treba na zmluvu účastníkov pozeráť ako na spotrebiteľskú zmluvu. Tým sa zároveň otvára priestor pre tzv. súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Nemali by byť pritom žiadne pochybnosti, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu informovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej (predtlačenej) zmluvy.

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou Rady 93/13 EHS o nekalých zmluvných podmienkach (ďalej len „smernica 93/13“) vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky Súdneho dvora EÚ z 27.6.2000, I. a W., C-XXX/XX až C-XXX/XX, Zb. s I-XXXX, bod 25, ako aj z 26. októbra 2006, XX/XX, C-XXX/XX, Zb. s I-XXXX, bod 25, tiež čl. 37 uznesenia súdneho dvora vo veci C-XX/XX N./J.).

Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoja ako celok (čl. 6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí. (pozri napr. rozsudok K. P. bod 37, O. bod 51).

Podľa čl. 3 ods. 1 smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka ktorá nie je individuálne dojednaná sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa.

Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života (pozri uznesenie súdneho dvora EÚ vo veci C-XX/XX N./J., bod 50).

Ustanovenie §53 Občianskeho zákonníka zakotvuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedá poctivému prístupu v podnikaní. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Ustanovenie § 53 ods. 1, veta druhá predstavuje cestu na širšiu súdnu ochranu spotrebiteľa aj vo vzťahu k esenciálnym zložkám zmluvy. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky v časti o inom, ako hlavnom predmete zmluvy sa rovná

absolútnej neplatnosti zmluvy v uvedenom rozsahu.

Ustanovenie § 53a citovaného zákona sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné (§53 ods. 1, 4). Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou (§ 53 ods. 5). Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby ako aj zmluvných podmienok má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často, vzhľadom na ich právnický jazyk a ich rozsiahlosť nemá možnosť či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Vždy treba vychádzať zo zásady „ právo je umením dobrého a slušného“. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktorý vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv (v aplikačnej praxi súdov sa používa aj pojem typová, štandardná, adhézna zmluva). Ide o zmluvy, uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý dodávateľ používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok nezáväznosť rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Súdom v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku sa umožňuje skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou.

Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosť za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor V. XOb XXX/XX). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR XXCdo XXXX/XXXX. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ). Ak by sa preukázal najmenej nepriamy úmysel veriteľa, išlo by pre zmenu o neplatnosť úverovej zmluvy pre rozpor so zákonom, Trestným zákonom § 235 TZ.

Po vykonaní dokazovania súd mal za preukázané, že základné ustanovenia úverovej zmluvy boli vopred vytlačené, ktoré nepovažuje súd za neprijateľné. Zo zákona sú takéto zmluvy charakterizované ako formulárové, resp. spotrebiteľské. Z tohto dôvodu nie sú automaticky neplatné. Súdom mal za to, že rozhodcovská zmluva teda bola dojednaná v súlade so zákonom, pričom dôvodom neplatnosti nebola ani skutočnosť, že odporca si vybral Rozhodcovský súd v Bratislava, keďže prevažná časť konania sa vedie písomne.

Pri skúmaní zmluvných dojednaní sa súd nezaobrá len výškou RMPN, čo v predmetnom prípade bola stanovená na 300,29%, čo je už samo v rozpore s dobrými mravmi, ale aj výškou dojednaných úrokov. Ak je jedna položka v súlade so zákonom, neznamená to automaticky, že je aj druhá menovaná položka v súlade so zákonom. Zmluvne boli medzi účastníkmi dohodnuté úroky ročne vo výške 32 %, a administratívny poplatok 192,00 eur. Takto celková odplata za poskytnutý spotrebiteľský úver 300 eur je vo výške 288 eur, čo predstavuje 96%. Poukazujúc na rozsudok KS v Prešove 3Co/151/2013 zo dňa 25.09.2013 vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100% oproti priemeru bank a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu. Súdom považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa

poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Súd vo svetle komparatistiky poukazuje na viaceré právne úpravy a spravidla cena úverov neprevyšuje 20% (porov. príspevok „Dobré mravy, pôžička“ v časopise Bulletin SAK, č. 7/8/2009). Priemerná výška úrokov pri spotrebiteľských úveroch v apríli 2012, v čase uzavretia zmluvy, bola pre úvery od 1 do 5 rokov vo výške 12,89%. Rozhodcovský súd sa s výškou zmluvného úroku a ďalších poplatkov v kontexte platných Slovenských a európskych noriem na ochranu spotrebiteľa riadne nezaoberal. Dojednaný úrok, administratívny poplatok, ako i RPMN bol podľa súdu v neprijateľnej výške v rozpore s citovanými právnymi normami. Pri danej výške odplaty za poskytnutý spotrebiteľský úver možno hovoriť o úžere, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Pri rozhodovaní Rozhodcovského súdu tak boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle §142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej navrhovateľke priznal právo na náhradu trov konania, titulom trov právneho zastupovania pozostávajúceho z dvoch úkonov právnej pomoci, podľa § 14a ods.2, písm. a/ vyhl. č. 655/2004Z.z, po 100eur, a to prevzatie zastupovania a účasť na ústnom pojednávaní. Režijná paušálna náhrada 2 x 8,39 eur spolu 216,78 eur + DPH 43,36eur. Spolu celková náhrada trov právneho zastupovania činí 260,14 eur. Platobným miestom náhrady trov konania je podľa § 149 ods.1 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V prípade, že si povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.), pričom podľa § 205 ods.2 O.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci